

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbata

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Fiul guvernorului!

Abia s'au răcit osămintele „guvernorului”, și publicului magiar i-se dă ocaziune a demonstra de nou cu strigăte „se trăescă Kossuth”. Fiul guvernorului deodată a părăsit clima caldă a Italiei, pentru ca să vină în patrie, să-i recâștige independența. Nu am avea nimic de zis la alaiul, cu carele au primit magiarii pre noul revoluționar Kossuth Ferencz, sosit în Bpesta Duminică 28 Octobrie pe la orele 10, însoțit de Hentaller Lajos și Herman Otto, a căror strămoși totașa de puțin au fost magiari ca și fie iertatul Kossuth Lajos. — Am fi rămas numai pe lângă înregistrarea vorbirii, cu carea a pășit idolul viitor al națiunii pe pământul patriei, ca un salvator al ei. Fiul guvernorului însă precum se tradă din vorbirile ținute până ași, se vede a fi tipul incarnat al tatălui său, de al cărui nimb incunjurat crede că poate pași ca și un suveran. La 4 Novembre Kossuth Ferencz mergând în revoluționar oraș Czegléd, a aflat de bine a vorbi chiar din acelaș loc, de unde tatăl său a proclamat revoluțiunea în 1848; chiar din acelaș loc, de unde au fost prinse armele contra tronului, se inaugureze astăzi o luptă al căreia finit poate fi foarte desastros chiar pentru magiari.

Evenimentele în istorie se repetă adese-ori și blăstemul lui Dumnezeu pre acel popor, carele nu a învățat

Noi avem datorința a urmări desvoltarea evenimentelor, ce se inaugurează prin pășirea noului Mesias magiar pre pământul patriei noastre. Kossuth Lajos a pășit pre arena publică, când ferberea între popoarele patriei era la culme. Kossuth fiul vine cu aceleași idei, cu aceeaș emfasă, ce nu-i sîde bine nici chiar unui autocrat, și în un timp când nemulțămirea popoarelor magiare și a ajuns estremul. Situațiunile sunt analoge.

Libertatea și independența pentru magiari la 1848 — tot aceleași se pre-

tind și astăzi. Atunci mijlocul erau armele, acum însă de o camdată ni sî pune în perspectivă numai lupta legală. Un mic comentariu al celor două vorbiri dela Pesta și Czegléd însă ne presintă în culori destul de vii cu cine avem de făcut în persoana lui Kossuth Ferencz.

„Principiile tatălui meu nu le voi părăsi nici odată, altă cale însă trebuie să aleg pentru realizarea acestor principii, carea sî unesce cu situațiunea de față a națiunii; și în ajungerea acestui scop nu este nimic neleal”. Și cari erau principiile tatălui său?

A propagat la compatrioții sei până a intrat în mormânt: revoluțiunea și rumperea totală de către Austria. Revoluționar la 1848, același la 1854, la 1866, același în 1870. același în 1877—78 când aderenții lui voiau a trece Carpații în România, același până și-a dat sufletul. Și dacă pentru realizarea principiilor nu este nimic neleal, atunci urmăz de sine că ori-ce mijloce folositoare sunt leale, chiar și armele dacă pe altă cale nu sî pôte.

Apoi credându-se pe un moment în poziția de odinioară a tatălui său, când finanțele țerei și totă puterea erau în mâna lui, cu o voce de un nou suveran esclamă: „il stimez pre regele și ca domnitor și ca om”.

„Inimiciția, ce a fost între tatăl meu și între domnitor s'a sfărșit cu mörtea”. Așa vorbesc numai suveranii între sine. Ingâmfarea magiară și-a ajuns culmea, și cei ce 'l pörta cu alarm pre Kossuth Ferencz, ar trebui să-și acopere fețele de atată obrăncie! Ei! dară astăzi toate sunt permise, când guvernul trăesce numai din „sfărmiturile, ce au cădut de pre mesele kossuthiștilor”.

„Ungaria trebuie să fie un stat independent, chiar și atunci când regele magiar va domni și peste alte țeri.

„Va lupta apoi în contra pactului desastros inaugurat la 1867”. Așa vorbesce Kossuth Ferencz la Czegléd, tot aceeași ce rostise la venire în capitală.

Noi cunoșcem prea bine pe magiari. Scim, că ideile kossuthiste au rodit adânc între magiari, și astăzi dacă magiarii alegători ar fi lăsați să-și dea votul, nu ar încăpé îndoiială, că majoritatea ar trimite în dietă deputați kossuthiști. Și ore pentru ce? Kossuthiștii în scurt timp — ori pe cale constituțională, ori par force — punend țara în flacări — ar lucra pentru independența Ungariei, cutropirea nemagiarilor și magiarisarea lor cu brachiul ar fi cea dintâiu problemă. — Alta ar fi întrebarea dacă acesta problemă ar pute-o rezolvi cele 6 milioane de magiari. Noi credem, că nu! Ungaria independentă ar deveni un cuib de certe, desbinări ca și odinioară Polonia, gata în tot momentul a produce conflagrațiuni europene. Desfacerea Ungariei pentru Austria, și pentru imperiul austriac ar fi începutul descompunerii totale. Etă pentru ce noi cari ținem atât de mult la integritatea imperiului austro-ungar ne îngrozim, când vedem noua fasă, în carea a intrat kossuthismul. Și ore sî nu sî scie preste Leytha, sî nu pătrundă în burgul Vienei vorbirile și firele acțiunii subterane — carea va aduce nori grei, furtune mari asupra patriei comune? Ore glasul poporilor nemulțămite din Ungaria, sî nu fie atât de tare, încât sî pötă pătrunde până la treptele tronului, și sî convingă cercurile mai înalte, că situațiunea de ași, preste carea sunt stăpâni kossuthiști, cu noul șef: Kossuth Ferencz, a devenit insuportabilă?

Dacă românii, dacă naționalitățile din Ungaria, ar vorbi ca și Kossuth Ferencz — înaintea Vienei am fi arătați drept trădători de patrie, temnițele s'ar umplé de oșele noastre! Magiarii însă bat în dobe și cimbale contra pactului dualist, lucră pentru independență. — Români!? duc un nevinovat memorandum la Viena, și drept răspuns li-se dă ani grei de temniță. Ce lume întörsă. Videant consules!

Revista politică.

Se scie, că toate puterile europene s'au grăbit a trimite condolențe pentru mörtea țarului.

Cestiunea de a condola s'a adus în discușiune și în parlamentul austriac și în dieta ungară. În parlamentul austriac a protestat deputatul polon N. Lewakowski, carele dîse, că polonii au avut să suferă multe și că nu pot lua parte la doliu. Parlamentul însă trecu preste enunțiațiunile acestui deputat la ordinea zilei.

În dieta Ungariei cestiunea a dat ansă unei discuțiuni fortunöse. Președintele a fost în continuu întrerupt. Meszlényi Lajos strigă: E aici Kossuth, acum aduc deja și muscanii.

Părerea stîngei estreme, contrară acestei propuneri, a esprimit-o Thaly Kálmán... care a reamintit timpul când rușii au înfrânt lupta magiarilor pentru libertate și când principele Paskievicz a scris țarului Nicolae: „Ungaria stă plecată la picioarele Maiestății tale”.

Amintesce apoi scena cu polonii din parlamentul austriac, frățietatea magiarilor cu polonii și dîce, că ar fi amăgire amară pentru poloni, dacă cu această ocaziune nu și-ar aduce aminte, că scopurile lor au fost comune și comun dușmanul, care i-a înfrânt.

Nu primesce propunerea.

Mai vorbesc: Horányzsky N., în numele partidului apponyist și contele Battyányi Teodor în numele celor eșiți din partidul liberal, cari ambii primesc propunerea, fiind cestiune de curtoasie față de un decedat amic al Maj. Sale.

În decursul vorbirilor acestora în stînga estremă neîncetat era sgomot și resunau una după alta întrerumperi ca: „Siberia!” cnuta... Tămăiați pre toți tiranii... rușine! Sărutați sbiciul...!

* * *

FOIȚA

Documente pentru limbă și istorie.

(Urmare.)

§. 5.

Supusul nici într'un chip sî nu se strîngă, ca el sî macine în morile domnesci, ci sî-i fie slobod a-și duce bucatele sale și la alte mori.

§. 6.

Arînda crijmării ce se numesce (Bahnweingeld) unde ar fi obicinuită de tot se opresce.

§. 7.

Cărarea gunoiului de aici înainte cu totul se opresce în așa chip, ca supușii gunoiul său nici odată, iară cel domnesc numai pe lângă înputarea în robote pe sama dominiumului a căra sunt datori.

§. 8.

Deciuirea peanelor pe sama domnului pămîntesc și smulgerea penelor de pe găștele supușilor sî oprește

§. 9.

Nici a da paie pentru legarea vițelor pe sama dominiumului nu sunt datori supușii.

§. 10

Sîmbria, care prin supuși pázitorilor viilor domnesci, și ispititorilor lucrului, ce sî trimit până acum döră s'ar fi plătit, de aici înainte sî șterge.

§. 11.

Hrana (intertentio) ómenilor domnești la ezeuție trimiși, și alte (afară de crăitarul esecuții mai jos hotărit) în bani gata luătore diurnumuri, precum și a haiducilor și vînatórilor domnești trăgători de tot sunt oprite.

§. 12.

Bani supt titulă de sigurație, că nu va fugi dela satuși sî nu se mai primescă; iară de cumva s'ar fi primit, cu acela, care sî cuvine sî se întörcă îndărăpt.

§. 13.

Plătirile banilor pentru sălase, cari pe supuși îi fôrte apasă, precum și țînzuşul (Husargeld și Montierungsgeld) numit, unde până acum ar fi fost obicnuite, sî opresc.

§. 14.

În locurile unde supușii măcelărie țin în arîndă tăierea vitelor celor alese prin dominiumul pămîntesc lor sî nu li se poruncescă, nici măcar ce feliu de carne sau cu funtul, sau cu dărabul pentru bani gata sî nu li se dea cu sila, ci supușilor slobod cumpărare, și tăiere sî se lase.

§. 15.

Colonilor nici naturalii, nici victualii spre a se vinde sî nu se dea, precum nici vin, vinars, sau alt feliu de beutură stricată nici cum, și nici cu vasele au în măsură mai mici a se crijmări sî nu se silé-

scă, cari cu atât mai puțin vor fi răspundători pentru vin stricat, sau altă beutură, și datoriu afară de robotă a purta și căra vasele góle.

§. 16.

Pennaticum, și tacsă săceretórilor, precum și luarea pintec de gustare, a țidului sau a téscului bani ce sî numesc (Pressgeld), așisderea hrana (intertentio) ce sî plătește ómenilor spre strîngerea dețimelor, sau a nonelor trimiși, cât și alte trăsuri de dețime și none, cu totul sî ridică.

§. 17.

Colonii sî nu se siléscă cu privilegiul culesului viilor, sau a strîngerii dețimelor, au nonelor a da vasele lor.

§. 18.

Cambiația, și schimbarea funduşurilor săsionalicești domnului pămîntesc almintrilea nu va fi slobodă, de nu va da colonului în locul acelora alte funduşuri, cari cu lărgimea, feliu și ródă, vor fi asemenea celor în schimbătóre, că altmintrelea funduşurile luate sî vor da colonului îndărăpt. Acest feliu de schimbare nu întralt chip, ci pe lângă testimoniumul varmegii, în scaunul domnesc sî pôte face și prin sentența scaunului domnesc în scaunului varmegii, sau scaunului sî vor puté hotări.

(Va urma.)

La finea şedinţii din 7 l. c. a casei magnaţilor deputatul N. Şerbanu a adresat ministrului de culte trei interpeleluzii de următorul cuprins:

1. De ce scaunul metropolitan din Blăşiu nici până acum nu e întregit?

2. Din ce cauză a fost oprită ţinerea congresului bisericesc gr. cat. convocat pe 4 Iunie a. c. — şi

3. De ce nu s'a conces convocarea congresului bisericesc gr. or. care ar fi trebuit să se țină la Sibiu încă din 1 Novembre?

Francisc Kossuth călătoreşte prin ţară. Duminecă a fost la Czegléd, însoţit de fruntaşii partidului independ. La Czegléd a fost primit cu ovaţiuni entusiaste. La primirea festivă a fost primul orator contele Károlyi Gábor, care a rugat oraşul Czegléd să fie tot atât de fidel fiului lui Kossuth precum a fost bătrânului Kossuth. A vorbit apoi primarul oraşului Gubody, care în numele cetăţenilor roagă pe tânărul Kossuth să primescă a fi cetăţenul oraşului Czegléd. În răspunsul său mulţumesc Kossuth oraşului pentru fidelitatea, cu care a urmat totdeauna pe tatăl său. În privinţa încetăţenirii dice, că tatăl său e tatăl naţiunii magiare, ér el este fratele naţiunii şi nu poate presupune, că naţiunea să fie o soră atât de rea, încât să nu dea fratelui loc Asupra ţinutei sale politice a dat următoarele:

„De când a umblat tata pe aici s'au schimbat împrejurările. Atunci a trebuit să apere constituţiunea şi legile contra atacurilor armate, astăzi însă, deşi stimându-le trebuie să căutăm a schimba legile existente pe cale legală; vom să schimbăm transacţiunea din 1867, fiindcă o credem de periculoasă. Schimbarea legilor este un drept cetăţenesc, care nime nu ni-l poate lua“.

Un deputat a răspuns lui Kossuth spunând cum s'au luptat în 1867 contra transacţiunii şi asemănă pe Kossuth cu Ioan Huniade, care a fost guvernorul ţării şi pe a cărei fiu l'a ales naţiunea din recunoştinţă de rege.

În fine a mai vorbit Thaly Kálmán.

A urmat apoi lungul şir al deputaţiunilor, cari au salutat pe nou venitul. În răspunsul dat deputaţiunilor a dat Kossuth între altele:

„Vom căuta să convingem acele cercuri, cari sunt în continuu cu neîncredere faţă de idea Ungariei independente, că Ungaria independentă este baza tronului cea mai sigură. Au fost timpuri, când norocul armelor duşmanului ar fi măturat casa domnitoare, dacă străbunii nostri nu ar fi strigat „Moriatur pro rege nostro“ şi nu şi-ar fi versat sângele apărând corónă.

„Mai poate veni un timp, când va fi necesar acest sacrificiu pentru casa domnitoare, dar' noi numai atunci vom putea urma exemplul străbunilor nostri, când în regele nostru cunoaştem pe regele magiar şi asta numai în o Ungarie independentă e cu putinţă“.

Fiul lui Kossuth a mers apoi la Arad şi merge la Seghedin etc. întărind ideea Ungariei independente. Foile magiare, afară de cele Kossuthiste, reproabă aceste acte, care nu tor avé bun sfârşit.

Diariului „Neue Freie Presse“ i-se scrie din Bucureşti, că comitetul studenţilor a luat măsuri pentru a serba datul memorabil al ocupării Ardélului prin Mihail Vitézul la anul 1594. „Neue Freie Presse“ prevede, că cu această ocaziune desigur se vor ţine meetinguri unde se vor rosti în mod demonstrativ vorbiri agitatorice. De ôre-ce însă se crede, că guvernul nu va tolera demonstraţiuni daco-române sub cerul liber, diariul naţional libe-

ral „Naţionalul“ a aflat de bine a atrage atenţiunea, că românii sunt tocmai așa în drept să serbeze ziua cuprinderii Ardélului, precum bună-ôră englezii serbeză ziua luptei dela Azincourt sau germanii ziua dela Sedan. Cu toate aceste credem noi, că cei dela „Naţionalul“ se înşelă dacă cred, că guvernul nu va avé destulă energie de a zădărnici serbarea naţională a încoronării lui Mihail Vitézul de principe al Transilvaniei. Guvernul României scie prea bine, ce se ascunde în dosul astorfel de spectacole naţionale şi va procede deci în interesul său propriu, când nu va tolera asemenea demonstraţiuni agitatorice.

Mari pretensiuni are şi „N. Fr. Presse“.

Agentia Stefani află din Peking, că guvernul chinez este dispus să încheie pace, recunoscând independenţa Coreei. Va acorda o despăgubire de resbel ce se va ficsa de puteri.

China a cerut intervenţia reprezentanţei puterilor, cari sunt dispuşi a sprigini propunerile chinezesci.

Se anunţă din Tien Tsin diarului Times, că prinţul Hung a fost numit dictator.

Li Hung Ciang ia comanda primei diviziuni la Ludi.

Căpitanul Hanneken a primit ordinul de a organiza o armată după modelul armatei germane şi care va servi de basă la o armată mai mare.

Armata chinezescă a desertat Kin Lien Ciangul şi supraveghează trecătorile munţilor ce conduc la drumul Pekingului. A primit ordinul de a apăra trecătorile prin toate mijlocele.

Proselitism catolic — prin apucături jidovesci.

În nrul 110 al foiei noastre am denunţat apucăturile jidovesci, prin care se încercă proselitismul catolicilor în zilele noastre şi demascând aceste apucături deşositoare am dat, că preoţimea noastră va sci, ce se facă în faţa acestor apucături.

Foile noastre diecesane: „Biserica şi Scôla“ din Arad, şi „Fôia Diecesană“ din Caransebeş încă s'au ocupat cu faimosul apel alui Dvorzsák János şi îl comentază după „merit“.

„Biserica şi Scôla“ cu aluziune la aceste încercări iesuitice, făcând o introducere potrivită, în care amintesc între altele şi de enciclica papei Leon XIII-lea, scrie următoarele:

Şi când este vorba de pace şi de împăcare, așa credem noi, că om creştin şi biserică creştină nu există, şi nu poate exista, carea să nu dorească pacea. Dar poate se greşim, şi chiar dorim, ca să fim greşiţi în punctul acesta, însă un lucru se poate prevedea, şi anume așa ni se pare nouă că această încercare de apropiere nu are multe şanse de reuşită.

Nu cercetăm, şi nu vom a cerceta, dacă bine este pusă cestiunea de apropiere între cele două biserici. Şi nu vom să cercetăm din motivul, că am duce cestiunea pe terenul dogmatic; ér pe acest teren din polemia purtată dela 1054 până astăzi între biserică orientală şi apusenă ne-am convins, că nu dăce la scop. Şi chiar pentru-că este de dorit în interesul omenimii şi umanităţii, ca să ajungem scopul cel mare, nu vom şi nici nu este bine şi consult, ca să ducem cestiunea pe terenul dogmatic, pentru-că suntem siguri, că nu vom pute ajunge, ca să ne înţelegem.

Un pas pentru apropiere s'a făcut însă de bună sémă prin enciclica papei Leo XIII, de carea vorbim

Înainte ne vreme, şi adevă după schisma cea mare dintre Occident şi Orient, biserică ortodoxă orientală a început pertractările de împăcaciune între cele două mari biserici; ér acum le începe biserică occidentală, le începe Roma. În vécul XIII, XIV şi XV biserică orientală a încercat în diferite rânduri, ca orientul şi occidentul să se apropie, şi să se înţeleagă, ca astfel cu puteri unite să pôtă lupta cu succes în contra duşma-

nului de atunci, în contra mohamedanismului. Încercările de atunci nu au succes din motivul, că Roma n'a abdis de abaterile introduse în simbolul credinţii, şi sfârşitul a fost, că turcii mohamedani au ajuns până la Viena, şi au cuprins o parte însemnată din Europa.

Pentru acest nesucces de împăcare a trebuit să curgă mult sânge creştin, şi o parte însemnată din popórele Europei să fie împedecată în mersul lor spre civilizaţiunea creştină.

Astăzi, așa credem noi, că nu mai este nimenea în îndoială, că dacă încercările de împăcaciune dintre biserică orientală şi cea apusenă din vécurile XIII, XIV şi XV, ar fi succes, Constantinopolul şi Orientul în genere n'ar fi cădut în mâinile turcilor, şi s'ar fi putut evita multe din zilele grele, cari au venit de atunci facóce asupra popórelor Europei.

Nici astăzi nu va succeda o împăcare, sau apropiere între cele două biserici în forma în carea s'a pus cestiunea. Pe terenul dogmatic cestiunea s'ar pute rezolvi numai prin un sinod ecumenic, carele ar adopta nestrămutate dogmele şi instituţiunile vechi ale bisericii orientale, așa precum sunt acestea formulate de cele şapte sinóde ecumenice, recunoscute de biserică noastră.

După-ce însă întrunirea unui astfel de sinod între împrejurările de astăzi se pare, că are puţine şanse, sau este chiar nerealisabilă; astfel în faţa curentelor comune cele două biserici ar pute lupta cu succes, dacă s'ar evita cauzele, cari au produs divergenţele din trecut.

Éră „Fôia diecesană“ sub titlul „Apucături iesuitice“ scrie următoarele:

În numărul trecut al foii noastre am amintit de un apel şi o declaraţiune trimise preoţimii noastre în cauza unirii cu Roma.

Avem atât apelul, cât şi declaraţiunea la mână. Nu mai credem de trebuinţă a ne pronunţa faţă de aceste bazaconii. Cumcă autorul, respective autorii lor nu vor primi nici un răspuns cel puţin din partea credincioşilor nostri, ne asigură articolul de mai jos. Acest articol arată destul de lămurit cum şi ce gândesc ómenii nostri despre atât de mult dorita şi trâmbită unire cu Roma.

Satana ispiteşte.

„Ear a treia ôră i-a arătat de pe un munte înalt împărăiile lumesci, dicând, că de i-se va închina, toate i-se va da lui; érá Isus i-a dat: „Dute dela mine Satano! că scris este: Domnului Dumnezeuului tşu se te închini, şi lui unuia să-i slujeşti.“

Pretinsul urmaş al lui Petru cel cu pretinsă dragoste sântă şi cu dubioasele simţăminte apostolice, amefit de utopia de a fi cap tuturor bisericilor prin sub alternii săi tulbură liniştea şi pacea păstorilor bisericii drept credincioase răsăritene într'un mod, ce-i caracterisează de minune, prin apucături jidovesci.

După ce se înşiră cuprinsul apelului continuă astfel:

Ce să dicem la toate acestea? . . . Sunt convins, că preoţii nostri vor sci, unde este locul acestui apel şi al declaraţiunii.

Cu toate acestea nu putem trece cu vederea şi a ou ne esprima indignarea, că iesuiţii şi ađi mai cêrcă a face proseliţi între bravii nostri preoţi şi încă pe ce căi.

Nu téma, că le va succeda măcar pe unul a-l abate dela drépta credinţă, m'a îndemnat a lua cuvânt în cestiune; ci ca să-i ia un răspuns cuvenit aruncătorul de neghină în agrul Domnului.

Nimenea nu contestă adevărul, că Apostolii prin sobóră au aplanat divergenţele ivite între ei şi credincioşi, la cari sobóră au luat parte, fiind unul ca şi altul în drepturi.

Liniştea, pacea fericirea lui Adam în raiu, nu a plăcut Satanei, ci în formă de şerpe a înşelat pe Eva, carea a sedus şi pe Adam de a păcătuit. Astfel n'a plăcut Satanei nici buna înţelegere dintre păstorii bisericii creştine, ci în forma lăcomiei şi a mândriei a înşelat episcopatul Romei, care la rândul său a cercat şi cêrcă a seduce şi pe ceilalţi credincioşi nespurcaţi de Satana.

Papa să ţine de următorul lui Petru în dignitate. Noi — abstrăgând dela aceea, că Petru n'a fost episcop în Roma — scim că Petru a avut dignitatea, ce au avut-o şi ceilalţi apostoli.

Ba mai mult, scim, că Petru a fost dintre cei rămaşi cel mai cu slăbiciuni. Odată s'a lăpădat de Cristos, dar pocăindu-se i-s'a ertat lui, altă dată — după Mateiu 16, 23, Cristos i-a dat, că-i e spre sminteală, dându-i atributul de Satana.

Aci credem şi noi, că în slăbiciuni, i-a urmat Papa lui Petru şi că biserică dreptmăritore sobornicească şi apostolică ar trebui prin organele sale să-i răspundă urmaşului în slăbiciuni lui Petru, ca Cristos însuşi şi lui Petru: „Peri dela mine Satano, căci sminteală etc“ şi să-i atragă atenţiunea la păcatul ce l'a comis, provocându-l, că dacă în adevăr voescă să ne dovedescă, că-i urmaşul lui Petru, să se şi pocăiescă ca Petru, întrând astfel în ceata fraţilor dreptcredincioşi. Dela el depinde, că uniunea astfel să se şi seversescă. Aducă-i aminte şi cuvintele papei Grigorie I. cel Mare, care a dat: Eu susţin cu totă posivitatea, că ori cine se numescă preot universal, sau dorească această titulatură, este înainte mergătorul lui Anticrist.

Noi avem autorităţile noastre bisericesci şi acestea de bună samă vor da o lecţie apucăturilor iesuitice.

Constantin Liuba.

Relaţiuni naţionale şi confessionale în Ungaria.

Din conspectul statistic lucrat pe baza datelor oficióse ale ultimei conscripţiuni din anul 1890 „Dreptatea“ estrage următoarele date privitoare la relaţiunile naţionale şi confessionale din Ungaria, cari sunt de interes nu numai din punct de vedere statistic, ci mai cu deosebire politic.

După ultima conscripţiune sunt în ţările coróniei sf. Stefan 7,477,332 magiari, cari după confesiune se împart după cum urmază:

Romano-catolici	4,250,447
Greco-catolici	180,903
Greco-orientali	19,577
Evangelici	313,763
Reformaţi	2,167,994
Unitari	61,007
Mosaici	457,288
De alte confesiuni	6,354

Numărul sârbo-croaţilor ajunge aproape la 2,618,582, cari conform credinţii ce mărturisesc éráşi se împăresc în:

Romano-catolici	1,621,215
Greco-catolici	10,824
Greco-orientali	978,482
Evangelici	585
Reformaţi	763
Mosaici	5,306
De alte confesiuni	1,010

Numărul românilor se urcă la 2,604,024, dintre cari:

Romano-catolici	8,398
Greco-catolici	975,495
Greco-orientali	1,611,983
Evangelici	1,231
Reformaţi	967
Unitari	218
Mosaici	5,576
De alte confesiuni	359

Germani trăiesc în Ungaria 2,129,406, dintre cari:

Romano-catolici	1,434,729
Greco-catolici	1,179
Greco-orientali	1,511
Evangelici	418,624
Reformaţi	27,515
Unitari	106
Mosaici	244,714
De alte confesiuni	1,028

Slovaci sunt 1,921,600, dintre acestia sunt:

Romano-catolici	1,341,172
Greco-catolic	99,203
Greco-orientali	805
Evangelici	454,831
Reformaţi	11,156
Unitari	48
Mosaici	13,431
De alte confesiuni	904

Rutheni sunt: 374,231 dintre cari:

Romano-catolici	2,540
Greco catolici	379,492
Greco-orientali	884
Evangelici	54
Unitari	2
Mosaici	1,169
De alte confesiuni	41

Sloveni trăiesc în Ungaria 94.993, dintre aceștia sunt:

Romano-catolici	74.485
Greco-catolici	13
Greco-orientali	7
Evangelici	20.390
Reformați	44
Mosaici	51
De alte confesiuni	3

Numărul acelor care aparțin la alte naționalități se urcă la 233.079, dintre cari: romano-catolici 152.945; greco-catolici 29.156, greco-orientali 31.674; evangeliști 3.156; reformați 10.718; unitari 666; mosaici 2.958; de alte confesiuni 1806.

Numărul celor 666 cari sunt unitari, fără a aparține vreunei naționalități, se compune de sigur din indivizi cari vor fi comisi o așa numită: căsătorie ardelenescă.

Din întreaga populație magiarii fac 42 82%, sârbo-croații 14 99%, românii 14 92%, germanii 12 20%, slovacii 11 00%, ruthenii 2 20%, slovenii 0 54%, ceilalți 1 33%. Paralela dintre naționalitate și religie nu face posibilă o aproximativă judecată despre schimbările, cari s'au făcut în sinul naționalităților baștinașe din Ungaria. Cei 730.342 ovari, cari toți sunt cuprinși sub numirea de confesiune mosaică, se împart asupra singuraticelor naționalități astfel, că cea mai mare parte dintre dinșii se socotesc de unguri și germani, și adică 62 6% se vin asupra celor dintâi, și asupra celor din urmă 33 5%. Asupra celorlalte naționalități se împart după cum urmează: ca slovaci se dă a fi 1 9%, ca rutheni 0 2%, ca români și croați câte 0 7%, asupra altor naționalități se vin 0 4%.

Dintre naționalitățile Ungariei: ungurii au fost încă dela început catolici, reformați și unitari; slovacii au fost catolici și evangeliști, ruthenii greco-catolici; românii greco-orientali și apoi și gr.-cat.; sârbo-croații romano-catolici, greco-catolici și greco-orientali. Confesionarii altor rite, cari aparțin la naționalitățile respective se pot în fine considera ca un augment extern. Din o astfel de „creștere” este compus numărul ungurilor aproximativ cu 13%, germanii cu 12 9%, slovacii cu 6 5%, ruthenii cu 1 2%, românii cu 0 7% și sârbo-croații cu 0 3%.

Noutăți.

M. S. regina României a trimis espoziției cooperativelor o broderie de o foarte mare valoare, din punctul de vedere al compoziției și al artei, cu care grațioasă regină a știut s'o lucreze — scrie „Timpul”.

Proiectele bisericesci. „Politische Correspondenz” anunță din Budapesta, că desbaterea proiectelor bisericesci încă nevotate se va începe numai după sancționarea proiectelor votate.

Adunarea generală a reuniunii inv. din despărțământul Sebeș a fost bine cercetată, participând la 80 învățători. La adunare au participat și protopresbiterii tractuali: Ioan Tipeiu și N. Ivan. De președinte a fost ales dl Zevedeu Mureșanu, învățător în Sebeș.

Foc. Miercuri după amiază pe la 4 ore a izbucnit un foc mare în Sibiu în Bahngasse, ardând depositul de scanduri al fabricantului de mobile Elges. Focul a luat mari dimensiuni, distrugând și multe mobile etc. Sosind în grabă pompierii și miliția și nefiind vent focul a fost localizat. Și în cazul acesta s'a dovedit lipsa de apă.

Miliție pe capul românilor. Marți seara a plecat cu un tren separat o companie înmulțită de soldați la Cergăul-mare, lângă Blaș. Miliția a fost cerută din partea organelor administrative, deorece, după-cum se spune — locuitorii nu sunt învoiați să se facă comasația. Ei s'ar fi opus la mai multe plutone de gendarmi. Joi dimineața miliția s'a reîntors. Se înțelege, că speșele au să le suporțe bieții oameni.

Alegere de paroch în S.-Sebeș. Din S.-Sebeș ni se scrie: Alegerea de paroch gr. or. în S.-Sebeș s'evlărită în 4 Novembre c. n. a fost cu rezultatul următor: Zevedeu

Mureșanu a întrunit 250 voturi; Avram David 47, și Sergiu Medean 29 voturi.

Alegerea a decurs cu însuflețire mare și în ordine perfectă.

Pázmándy la Cluș. Foile din Cluș aduc seirea, că faimosul mistificator politic, Pázmándy, va ține zilele aceste o conferință în Cluș, „asupra activității Ligei valache în străinătate”. Spre scopul acesta s'a constituit și un comitet. Pázmándy va vorbi sau în redouta orășenescă, sau în sala teatrului.

Vom vedea, ce bazaconii va scorni.

La catastrofa dela Bistra. Din rapoartele ulterioare ale foilor din Pesta, referitoare la catastrofa dela Bistra, mai publicăm următoarele date și sciri: Cu șapte ani mai înainte era s'a întemplat o catastrofă la mura de praf de pușcă de pe țărmul apei Bistrișora, ce curge prin comuna Bistra; însă atunci nu s'a cauzat daună mare, pentru-că mura a fost aproape goală. În această mura se fabrica praf de pușcă în grăunțe mari și se întrebuința mai cu seamă pentru scopuri de explodări la băile de aur dela Roșia, Abrud, adică pe teritoriul montan din acei munți. Pe timpul revoluției din 1848/49 honvedii și voluntarii lui Gábor și ai lui Bem din această mura se proveteau cu praf de pușcă pentru tunuri și puști, până când a venit Avram Iancu „regele munților” născut în comuna învecinată cu Bistra, care apoi cu moșii sei a pus mâna pe acea mura și a luat-o în puterea sa. De aici încolo mura de praf de pușcă din Bistra multă vreme a stat la dispozițiunea moșilor armați. După revoluțiune proprietarul Ebergényi a sărăcit, și ca se potta susținé mura a luat de soț pe Dregan, un țeran român bogat. La această mura comună permanent au fost ocupați 40—50 lucrători. În cauza catastrofei nici până în 1 Novembre nu s'a făcut nici un fel de cercetare, căci nici ministrul de interne nu s'a interesat de loc de această cauză.

Juđi Investigatori. Pe baza §. 53, artic. de lege 17 din 1871 ministrul de justiție a denumit juđi investigatori permanenți pentru țara întrégă. Intre cei vro 120 juđi investiți în această funcție aflăm și pe următorii juđi români: Isidor Chețan la tribunalul dela Alba-regală, Vasile Pagubă la cel dela Arad, Traian Popescu la cel dela Biserica-albă, S. Fercu la cel din Timișoara.

Adunarea generală a „reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”, precum s'a mai publicat, — se va ține Marți în 1/13 Novembre a. c. la 11 ore în casa comitatului.

Dela curtea rusescă. În 2 Novembre s'a săvârșit botezul principesei Alice, logodnica țarului, după ritul gr.-oriental. A primit numele Alecsandra Feodorovna. Cununia țarului Nicolae II se va face în tota liniștea după înmormântarea repozatului țar.

Răspunsul țarului. Diarul oficial publică răspunsul următor al țarului către senat:

„Convins de sentimentele de devota-ment exprimate de senat, nu mă îndoiesc că voi avea concursul său în silințele pentru serviciul scumpei noastre patrie pe calea semnalată de neuitatul meu părinte”.

Țarul a răspuns de asemenea la telegrama St. Sinod:

„Vă mulțămesc pentru sentimentele ce mi exprimați în acest moment de adăncă durere. Pătruns de o iubire ardătoare pentru repozatul meu părinte, voi păstra, după esemplul său, toate puterile în serviciul patriei și al bisericii ortodoxe”.

Ultimele momente ale țarului. Diarul oficial dă câte-va detalii asupra ultimelor momente ale țarului Alecsandru III.

De câte-va zile țarul simțea că morțea se apropie. Se pregătia ca un bun creștin și nu înceta a se ocupa de afacerile guvernului. După-ce a trecut noptea fără somn, Țarul a dis împărătesei în dimineața zilei de 20 Octobrie: „Simt că-mi vine sfârșitul, însă liniștește-te, sunt gata”.

Apoi a chemat totă familia imperială, pe confesorul său și s'a împartășit pentru a 3-a oară El a dis cu glas tare rugăciunile. Țarul n'a pierdut de loc conștiința. La 2 după amiază pulsul a început să devie mai des. Privirea i s'a aprins. Un sfert de cias în urmă, țarul a închis ochii, a sprijinit capul de pernă și și-a dat sufletul.

Invitare la petrecerea ce se va aranja din partea inteligenței din Dobru la 30 Octobrie st. v. a. c. în hotelul „Husariu”. Venitul curat este destinat pentru elevii lipsiți de mijloace dela școala capitală din loc. Intrarea de familie 1 fl. 20 cr., de persoană 60 cr. v. a. Inceputul la 8 ore seara. Suprasolviri se primesc cu mulțămire și se vor cuita pe cale diaristică Pentru comitetul aranjator: Avram S. Păcurariu, adm. prot. ca președ. Nicolae Herbai, cassariu.

Himen. D-șora Maria Raicu și Const. Popp. funcționar la institutul „Albina”, anunță cununia lor, care se va celebra Duminică în 11 Novembre st. n. la 3 ore p. m. în biserica din Cohalm.

Adunarea despărțământului al XII-lea A.-Iulia în opidul Ighiu.

Diua de Duminică 3 Novembre a fost o zi de sărbătoare pentru poporul din Ighiu și cel din jur.

Comitetul subdespărțământului Albei-Iulia, a luat hotărârea, ca aici să se țină adunarea despărțământului, — care dela mărtea repozatului director Ioan Pipoșiu, întemplată la 1889 nu a mai dat nici un semn de viață, până ce anul trecut din inițiativa laudabilă a unor puteri nouă nu s'a reactivat era.

Poporul din Ighiu — preoții și bravul conducătoriu din părțile aceste dl Nicolau Florescu așteptau în haine sărbătorești sosirea membrilor comitetului din Alba-Iulia. Dar nu numai cei din Ighiu, ci peste 15 învățători din comunele învecinate, vre-o 4—5 preoți cu fruntașii din jur se adunaseră ca să facă o călduroasă primire, celor ce au reînviat despărțământul, celor ce se afirmă nu numai cu vorba, ci cu fapta, că sunt adevărații conducători și sunt pătunși de misiunea, ce o au în mijlocul poporului.

După ce directorul despărțământului și actuarul, ambii protopopi români, avocatul Filip, cassarul parochul Rusan, au sosit și au fost binevențați din partea dlui Florescu cu cuvinte călduroase, am descins cu toții în spațioasă sală a școlii române de aici, și s'a deschis ședința din jur se adunare potrivită rostită de directorul Simeon Micu, în care s'a accentuat însemnătatea despărțământului, unde fruntașii vin în atingere cu poporul, dând povești și căutând ca să pregătescă pe popor pentru bunăstare, pentru cultură și civilizațiune.

După cuvântarea de deschidere a urmat raportul comitetului cetit de secretarul N. Ivan. Din raport am vădit, că despărțământul deja numără 55 membrii, și adică: 1 membru fondator, 5 membrii pe viață, 21 ordinari și 28 ajutători; am vădit, că și membrii ajutători au primit diplome dela despărțământ, ca așa să se țină evidență despre ei și să solvască cuotațiunea regulat, o dispozițiune acasta, care dór nu există nicăiri și se datoresce cu deosebire inițiativisecretarului.

S'a dat apoi cetire rațiociniului pro 1893 pe care o comisiune l'a aflat corect, ér adunarea a dat comitetului absolutoriul pe acel an de gestiune și s'a votat în budgetul anului viitor două premii, unul pentru cel ce va înființa un cor de plugari în comunele noastre de 15 fl., al doilea ér de 15 fl. pentru un învățător, care va dovedi că a făcut mai mare progres în cultivarea grădinei școlare.

După ce s'a terminat partea oficială a lucrărilor, a esplicat avocatul Georgiu Filip legea cea nouă despre procedura sumară, a vorbit despre

mandatele de plătire, despre înaintarea acțiunii cu graiul, despre primirea citațiunilor și rezoluțiunilor judecătorești, despre modul cum sunt detori inmanuatorii să esplice conținutul actelor în cauze sumare. — Domnul Filip vorbește românește foarte bine, vorbește în limbajul poporului și poporul l'a priceput și a luat multe folose din esplicările, ce i-a dat la noua lege, care pentru creditori este de mare importanță, și pentru debitori pôte fi păgubicioasă, dacă nu se înteresază să și apere dreptul, la timp. Drept resplată pentru discutațiunea sa, dl Filip a terminat în aplausele întregului public.

După vorbirea dlui Filip a urmat disertațiunea părintelui protopresbiter Ivan. Fiind aceea disertațiune menită a fi cunoscută în cercuri cât mai es-tinse cu voia dsale, vi-o pun la dispozițiune ca să o dați spre publicare.

Disertațiunea acasta a fost aplaudată cu mare plăcere, căci în fie care dialog conține adevăruri, pe cari dacă le-ar urma poporul nostru, numai la bună stare și fericire ar ajunge.

O surprindere plăcută ni a făcut învățătorul Domșa cu elevii și elevele sale prin un dialog între un moșneg, băiat și alți băieți și băiete, în care moșnegul combătea lăcșul. Fetele recitau dialogul cu furca în mână torcând fuier și lână de iți era mai mare dragul a-le privi. Lauda învățătorului Domșa pentru ideea nimerită, de a înfrunța în forma aceea lăcșul, care a luat și el dimensiuni mari la poporul nostru. În decursul ședințelor au fost prezente și mai multe femei române și damicele, între cari soții de alo preoților noștri, dómna și dșora Florescu etc.

Terminele acestea ne-a surprins plăcut și partea materială, căci raportorul comisiunii, dl Florescu notifică adunării, că a încasat 103 fl. dela membrii ajutători prezenți, căci mulți dintre membrii ordinari deja solviseră taca lor încă înainte de adunarea din Sebeș. Și acel rezultat frumos se atribuie în prima linie tot dlui Florescu care cu săptămâni înainte a capacitat poporul nostru despre scopurile, ce le urmărește Asociațiunea.

Era deja aproape 2 ore p. m. când ne am așezat la masa comună. Aici ca de regulă s'au ținut toaste pentru comitetul central, pentru conducătorii despărțământului pentru poporul din Ighiu și preoții de acolo, pentru tinerime, care era reprezentată prin Drd Florian Muntean, ér cântecele vesele întonate de învățătorii noștri și elevii dlui Dima au înveselit și mai mult secietatea, care până la 6 seara a rămas împreună. E de însemnat, că și în decursul ședințelor și în decursul prânzului, protopretorele Csukes Domokoș a fost prezent și s'a purtat de tot corect și nu a dat ansă la nici o bănuială Cântările „Deșteptă-te române”, „Bate Dómne pe ciocii”, „până când mei, ardeleni” p'aici rar s'au cântat chiar în prezența unui funcționar al administrațiunii unguresci și poporul saltă de bucurie la aușul lor.

Tot înainte și Dumeșeu va fi cu noi.

„Un participante”

Raportul camerei comerciale din Brașov.

(Înceiere).

În ce privește însă chestiunea asociațiunilor de câștig și economice au obvenit unele fapte demne de amintit.

Un pas însemnat înainte pe acest teren a făcut oficial nostru suprem comercial prin aceea, că printr'un circular din Septembrie a. t. a atras atențiunea camerilor asupra necesității, de a se crea astfel de asociațiuni și special asociațiuni productive și le-a provocat de a se ocupa de această cauză și a aduna date, în cari orașe din districtul acestei Camere se află industriași mici și mijlocii de aceeași branșă în număr suficient pentru înființarea de asemenea asociațiuni și unde

esistă la industriași aplicarea și maturitatea de lipsă la înființarea de astfel de asociațiuni.

După ce raportul înșiră unele asociațiuni productive, create mai nou și constată puținul rezultat în privința acesteia dăce:

Dacă considerăm starea asociațiunilor productive, dacă ne uităm cât de greu s'au dezvoltat aceste forme de asociere în țările principale industriale și că în raport cu celelalte forme de asociațiune există numai în număr mic, dacă considerăm apoi special relațiunile miserabile la o mare parte de industriași din mici orașele noastre, de sigur nu ne vom mira de succesele amintite.

Iusé ținta cea frumoasă merită opintiri mai serioase. Cum stau lucrurile astăzi, putem enunța, că în mai multe orașe din districtul Camerei noastre industria mică este astfel compusă, încât va conta la succes.

Resultatele acțiunei Camerei începute în această direcțiune la finea anului trecut sunt următoarele: În reuniunea industrială din Sibiu se țin în 28 De cembre a. t. la inițiativa secretariului Camerei Eugen Jekelius, care era acolo pe atunci, o conferință a industriașilor de acolo asupra chestiunii înființării de asociațiuni productive etc. majoritatea celor prezenți însă se exprimă în contra acestor asociațiuni, dar exprimă dorința să se înființeze acolo cât mai curând o societate de esportatiune. Mai bun succes se pare că au opinirile camerei în Brașov. Funarii din acest oraș doresc înființarea unei asociațiuni productive și au dat expresiune pozitiv acestei dorințe într-o conferință ținută anume în această chestiune. Aci întrebarea principală este însă mai întâi cam cu ce mijloce s'ar putea întemeia o fabrică mică, care să le ofere posibilitatea de a participa cu succes la acoperirea trebuințelor celor mari de sfori și ațe fine. Camera a făcut deja pași, ca să și câștige datele de lipsă în această privință. Mai mulți funari din Sighișoara încă s'au declarat la o ocaziune, că se interesază de cestiunea asociațiunilor și ar fi aplicați să se întrunescă într-o astfel de corporațiune. Dar și aici prima piedecă o formăză cestiunea speselor de investițiune....

În ce privește furnisările, anul expirat se pôte caracteriza în general ca favorabil. S'au făcut furnisări de lucrări pentru honvețimea r. u. pentru căile ferate r. u., pentru armata comună etc. Dorința de a fi împărțită mai mult industria noastră de postav trebe înregistrată de nou. Capabilitatea de prestațiune recunoscută a acestei indusrii reprezentate în număr frumos în districtul

camerei noastre justifica din destul repețirea acestei dorințe.

Raportul amintescă casele cercuale de bolnavi, apoi legile aduse anul trecut pentru dezvoltarea comerțului și industriei, constată că industria de fabrică s'a sporit și înșiră următoarele fabrici nouă:

1. O cărămidărie de abur cu cuptor circular, a firmei fraților Schmidt în Brașov;
 2. un nou stabiliment de fabrică al firmei Rudolf Bernhard & Cie, fabrică de mobile de fer și lăcătare în Brașov;
 3. o mără cu vapor a primei bance transilvane din Brașov;
 4. o cărămidărie de abur cu cuptor circular a firmei H. Eder & Cie în Sibiu;
 5. o fabrică de piele a „I-meii fabricii de piele din Agnita, ca asociațiune” în Agnita;
 6. o mără cu vapor a firmei Samuil Karres sen. în Mediaș;
 7. o mără cu vapor a firmei I. Gräser în Mediaș;
 8. o fabrică de oțet a firmei Iulia Verness în Sighișoara;
 9. o mără cu vapor a lui Aibert Liner și H. G. Roth în Sighișoara;
 10. o fabrică de salam a „Asociațiunii agronomice comerciale Agatha” în Agnita.
- Au încetat în anul trecut două fabrici mai mari:

1. o fabrică de piele a firmei Iosif Dück;
2. o mără cu vapor a firmei Wilhelm Paul, ambele în Brașov.

Partea generală se încheie cu amintirea pregătirilor, ce se fac pentru mileniu și cu o mulțămită ministrului de comerț, după care urmăză partea specială

PARTEA ȘIENTIFICĂ ȘI LITERARĂ.

Țera noastră.

Descriere populară a Ardélului de

Silvestru Moldovan.

(Urmare.)

Valea Mureșului pe la Alba Iulia ne prezintă un peisagiu foarte plăcut. Spre răsărit ea este mărginită în semicerc de deluri, pe la pôlele cărora se află aședate mai multe sate, ăr spre apus se estind Munții Apuseni, în inima cărora pătrunde dela A. Iulia un drum de țară pe riul Ampoiu în sus. Acesta este calea cea mai scurtă, pe

care putem merge din internul Ardélului, dela țară, la băile de aur și argint, aflătoare în munți în împregiurimea orașelor Zlatnei Roșiei, Abrudului ș. a. Predelurile acestor munți ajung până aproape de oraș; pe unul din aceste predeluri este zidită cetatea A. Iuliei, ăr pe altă nălțime de lângă ea a fost franți în rôtă, la 1785, martirii români Horia și Cloșca.

În vale pe malul Mureșului se află aședat Partoșul, un prediu al A. Iuliei, care avea însemnătatea unui port, când sarea din băile dela Uiôra se transporta pe Mureș. Dela cuvântul latinesc „portus” (pronunțat: portuș) își și are numele acest prediu. Aici era prima și cea mai însemnată stațiune a năilor de sare, aici se afla o fabrică de năi și mari deposite de sare, ăr locuitorii prediului, dinpreună cu cei din Órda, de preste Mureș, erau plutași. Intre Partoș și Órda să află un pod mare preste Mureș, pe care se trece pe drumul de țară, ce se îndreptă spre mēdădi prin satul Lancrăm la orașelul Sebeșul-săsesc. Lângă Partoș se varsă în Mureș riul Sebeșului.

Dacă călătorii părăsind Mureșul, își va îndrepta pașii dela Órda spre mēdădi ii se deschid în cale două văi: una valea Sebeșului și cealaltă valea riului Secașul-sărat ăr în față-i spre mēdădi se nălță munții Sebeșului, având privire frumoasă asupra lor. Riurile Sebeș și Secașul-sărat înainte de a se vērșă în Mureș, se împreună din sus de Sebeș, între Lancrăm și Órda. Valea Secașului se estinde spre mēdădi-răsărit, pe la pôlele munților Sebeșului, pe când valea Sebeșului pătrunde afund în acești munți, spre mēdădi.

Pe valea Secașului se îndreptă drumul de țară, care duce dela Sebeșul săsesc la Sibiu. Localitatea cea mai însemnată pe această cale este tērgușorul Miercurea, cu 1820 de locuitori, români și sași, cam în număr egal. Aici se află scaunul unui protopopiat român gr. or. (prot. Miercurei), de care se țin 24 de parochii, cu 25,663 de credincioși. Mai departe spre răsărit se află Apoldurile, Apoldul de Sus și Apoldul de Jos, două sate mari și frumoase. La ambele sate se află rămășițe de ale alcătuirilor romane. La Apoldul de Sus s'au aflat îngropate în pământ multe petri monumentale, cu inscripții romane și monete vechi. El se află aședat în drumul de țară, lângă delurile, cari despart valea Secașului de cea a Cibinului, formând astfel ele linia de despărțire dintre Mureș și Olt. De pe delurile aceste ni se deschide înspre A. Iulia o privire încântătoare asupra piscurilor depărtate ale Munților-Apuseni, cari se

înălță în zarea albăstrie preste delurile dela țară. La Apold, precum peste tot în ținutul acesta, vieritul este în stare înfloritoare. Apoldul are aspectul unui orașel; locuitorii sunt în majoritate sași, cari au o scôla frumoasă și mai multe reuniuni, ăr în minoritate sunt români. La o parte din drumul de țară, spre stânga se află Apoldul de Jos, un sat mare (2091 loc.) curat românesc, având o scôla cu trei învățători. Aici a fost precum se crede, castrul roman Cedonia și pe aici trecea calea romană din valea Mureșului la băile de sare dela Ocna de ați, urmele căreia se vęd și acum.

Dela Miercurea ne duce o cale de munte în lungime de 10 km. la comunele mari românesci Poiana și Jina, despre cari am scris mai nainte, la alt loc.

(Va urma.)

Convocare.

Despărțământul III din Făgăraș al „Asociațiunei transilvane pentru literatura și cultura poporului român” își va ținē adunarea sa generală ordinară în 18 Novembre a. crt. st. n. la 2 ore p. m. în Făgăraș în sala otelului „Lauritsch”, la care cu onóre se învita toți membrii și binevoitorii ai acestni Asociațiuni ca se participe cât mai numēroși.

Programa se va distribui în ziua adunării. Din ședința comitetului despărțământul III ținută în Făgăraș la 4 Novembre 1894. st. n.

Iuliu Dan,
secretariu.

Basilu Rațiu,
director desp. III.

Bibliografie.

A apărut:

„Compas românesc”, anuar financiar de Petra-Petrescu, anul al II, conține: Date istorice asupra institutiilor române de bani; numele inițiatorilor, ale membrilor din direcțiuni și ale funcționarilor; instrucțiune despre polițe cu formulare și legea cambială. De vëndare la autor în Brașov în corône 1.20 sau lei 1.50.

Loterie.

Miercuri, în 7 Novmbre, n. 1894.

Brünn: 19 36 90 81 53

Nr. 805-894

226 1--1

Publicațiune.

În sensul §-lui 124 din Regulamentul procedurii judecătorești în cauze matrimoniale prin această se aduce la cunoscință publică; cum că Maria Moldovan din Satulung biserica Sf. Archangeli, prin sentința prea veneratului Consistoriu Archidiececan

de 27 Septembrie 1894 Nr. 5150 B a fost despărțită totalmente de către pribegitul ei bărbat Ioan Circa din Cernatul Săcelelor.

Brașov, 26 Octobrie 1894.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Brașovului.

Ioan Petric,
protopresb.

Nr. 10/1894.

[227] 1--1

Convocare.

După ce capitalul preliminar în Prospectele de subscriere cu terminul până la 1 Decembre a. c. pentru înființarea institutului de credit și economii „Parsimonia” în Bran (Törcsvár) asigurat nu numai prin subscrierile de acțiuni, ci și prin solvirea de cel puțin 30%, se convôcă adunarea generală a acționarilor pentru constituire în sensul legii comerciale § 154 pe 5 Decembre 1894 la 2 ore p. m. în localul institutului din casa comună centrală în Bran, la care sunt invitați toți acționarii a se înfățșa în persoană sau prin plenipotențiați în totă forma.

Ordinea specială a pertractărilor din această ședință este:

1. Verificarea acționarilor și esaminarea capitalului fundațional.
2. Stabilirea definitivă a statutelor în textul român și magiar, și dispozițiunile pentru subșternerea lor la tribunalul regesc pentru înregistrarea firmei.
3. Constituirea societății pe basa acestor statute prin alegerea direcțiunei, a comitetului de supraveghere și a verificatorilor, apoi legalizarea subscrierilor tuturor acestor membri.
3. Absolutoriul pentru fundatori.

Bran, în 5 Novmbre 1894.

Presidiul interimal.

Ioan cav. de Pușcariu.

Axente Moșoiu,
notariu.

TIPOGRAFIA ARCHIDIECESANĂ în SIBIU.

A eșit de sub presă:

[224] 2

CALENDARIU pe anul comun dela Christos 1895.

Anul al patrușeci și patrușlea.

Prețul unui exemplariu legat 30 cr., pentru vëndători nelegat 23 cr. v. a. și legat 25 cr. v. a.

CUPRINSUL:

Cronologie. — Calendariul (julian și gregorian, cu însemnarea exactă a Evangeliilor și glaurilor de peste an). — Pătrarele lunilor. — Genealogia casei domnitoare austriace. — Regenții europeni. — Servitiul postal și telegrafic. — Conspectul șeptēmănilor. — Tacsă de timbru pentru polițe și documente. — Tabela pentru computarea intereselor.

Șematismul

bisericii ortodoxe orientale române din Ungaria și Transilvania, cuprindē și pe protopresbiteri administratorii protopresbiterali, parochii și învățătorii en comunele bisericesci din archidieceasă după noua arondare a protopresbiteratelor.

Ierarchii metropolielor învecinate din Austro-Ungaria.

Evidență pentru oficiile parochiale și protopresbiterale. — Partea literară: Din Africa centrală. — Anecdote.

Însemnarea tērgurilor după alfabet, după luni și zile. — Anunțuri.

Administrațiunea tipografiei archidiececane în Sibiu.